

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

પરમબીકુલમ એ. પી. ઓ. સંગઠન – વિરુદ્ધ –

તમિલનાડુ રાજ્ય અને અન્ય.

૧૨ ઓગસ્ટ, ૧૯૯૯

[ન્યાયાધીશ-બી. એન. કિરપાલ એન્ડસ. રાજેન્દ્ર બાબુ]

પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ (પાણી પુરવઠાનું નિયમન) કાયદો, ૧૯૮૩ –

પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ દ્વારા સિંચાઈ સુવિધાઓ-પાણીના પુરવઠા માટે પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા વિસ્તારનું વિસ્તરણ-હાઈકોર્ટનો તારીખ ૨૨નો આદેશ. ૧૨.૧૯૮૩ નોંધવામાં આવ્યું છે કે અપીલકર્તાને પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતા વધારાના વિસ્તાર અથવા કોઈપણ વધુ વિસ્તરણ પર કોઈ વાંધો નહીં હોય, જો વર્તમાન આયાક્ટ્સને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણીનો પુરવઠો સુનિશ્ચિત કરવામાં આવ્યો હોય-પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવા માટે વિસ્તાર ન વધારવા માટે રાજ્યને કોઈ આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો ન હોય-કોઈ નિહિત અધિકાર બનાવવામાં આવ્યો નથી કે અપીલકર્તાને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણી મળશે- પાણીનું સમાન વિતરણ અને મોટા વિસ્તાર અને વધુ લોકોને લાભ પૂરો પાડતા કૃષિ સુધારા માટે રજૂ કરાયેલ કાયદો-ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦-કલમ ૧૪ માં મનસ્વી અથવા ખરાબ તરીકે ગણી શકાય નહીં.

ભારતીય બંધારણ, ૧૯૫૦:-

કલમ ૨૪૫ અને ૨૪૬-કાયદાકીય સત્તાઓ-કાયદાને માન્ય કરતી-રાજ્ય વિધાનસભા મોટી સંખ્યામાં લોકોને લાભ પ્રદાન કરવાના દૃષ્ટિકોણથી એક અધિનિયમ રજૂ કરી શકે છે-જો કોઈ પહેલાથી

અસ્તિત્વમાં રહેલો અધિકાર સ્થાપિત થાય, તો વિધાનસભા આવા અધિનિયમને લાગુ કરીને તેમાં ફેરફાર કરી શકે છે-આ કાયદો માન્ય છે અને તેને મનસ્વી ન કહી શકાય.

કોઈમ્બતુર જિલ્લાના કેટલાક તાલુકાઓમાં કૃષિ કામગીરી માટે પાણી પૂરું પાડવા માટે પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો.૧૯૬૨માં તમિલનાડુ સરકાર દ્વારા જાહેરાત કરવામાં આવી હતી કે આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ અચકુટદારોને વર્ષમાં એક વાર પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે.૧૯૬૭માં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ એક એકર જમીનને વર્ષમાં એક વાર સિંચાઈ કરવામાં આવશે અને બાકીની એક એકર જમીનને સોલૈયાર અને નિરાર બંધ પૂર્ણ થયા પછી સિંચાઈ કરવામાં આવશે.૧૯૬૭માં તમિલનાડુ સરકારે એક સરકારી આદેશ બહાર પાડ્યો હતો જેમાં તેણે નિર્ણય લીધો હતો કે ૧,૧૫,૦૦૦ એકરના વધારાના વિસ્તારની સિંચાઈ માટે પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે.

અરજદારોએ આ ચુકાદાને હાઈકોર્ટમાં પડકાર્યો હતો.પક્ષો વચ્ચેના કરારના પરિણામે ૨૨.૧૨.૧૯૮૩ ના આદેશ દ્વારા રિટ અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો.ઉપરોક્ત આદેશમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાઓને પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતા ૧,૧૫,૦૦૦ એકરના વધારાના વિસ્તાર અથવા કોઈપણ વધુ વિસ્તરણ માટે કોઈ વાંધો નહીં હોય, જો કે હાલના આયાકટ્સને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણીનો પુરવઠો આપવાની ખાતરી આપવામાં આવી હોય.એક દાયકા પછી તમિલનાડુ રાજ્યએ સમગ્ર વિસ્તારને ચાર ઝોનમાં વહેંચીને ઉપરોક્ત પ્રોજેક્ટ હેઠળ સિંચાઈ સુવિધાઓ પૂરી પાડવાના હેતુથી પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ (પાણી પુરવઠાનું નિયમન) કાયદો, ૧૯૮૩ ઘડ્યો હતો, જેમાં દરેક ઝોનને બે વર્ષમાં એકવાર સિંચાઈ પૂરી પાડવામાં આવી હતી.

અપીલકર્તાઓએ હાઈકોર્ટમાં કાયદાની માન્યતાને પડકારતા દલીલ કરી હતી કે

વિધાનસભાને ૨૨.૧૨.૧૯૮૩ ના આદેશને રદ કરવાની અને શૂન્ય પર મૂકવાની કોઈ સત્તા નથી. ઉચ્ચ અદાલતે રિટ અરજીને ફગાવી દીધી હતી કે વધારાની જમીનને પાણી પૂરું પાડવાની માંગ કરતી વિધાનસભાની કાર્યવાહીને કોઈ પણ સંજોગોમાં મનસ્વી અથવા ગેરકાયદેસર ગણી શકાય નહીં.

આદેશને પડકારતી આ અપીલમાં અપીલકર્તાઓએ દલીલ કરી હતી કે વિધાનસભાને વિવાદિત કાયદો પસાર કરીને ૨૨.૧૨.૧૯૮૩ તારીખના આદેશને રદ કરવાની અને તેને રદ કરવાની કોઈ સત્તા નથી.

અપીલને ફગાવી દેતા, આ અદાલતે કહ્યું:

એલ. એલ. હાઈકોર્ટના ૨૨.૧૨.૧૯૮૩ તારીખના આદેશનો અર્થ એ નથી કે એક નિહિત અધિકાર બનાવવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તાને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણી મળશે. આ પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવા માટે વિસ્તાર ન વધારવા માટે રાજ્યને કોઈ આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો. જો કોઈ વધારો થયો હોય જેના પરિણામે પાણીનો પુરવઠો ૧૮ મહિનામાં એક વાર નહીં પરંતુ વધુ અંતરાલ પર આપવામાં આવ્યો હોય તો અપીલકર્તાને તેને પડકારવાનો અધિકાર હશે. (૪૦૧-એચ; ૪૦૨-એ-બી]

પ્રતિષ્ઠિત.

મદન મોહન પાઠક અને ઓઆરએસ. વી.યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા એન્ડ ઓઆરએસ.,

(૧૯૭૮) ૨ એસસીસી ૫૦ અને

એસ. આર. ભાગવત અને ઓઆરએસ વિ.મૈસૂર રાજ્ય, (૧૯૮૫) ૬ SCC ૧૬,

૨.૧.પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ (પાણી પુરવઠાનું નિયમન) કાયદો, ૧૯૯૩ લાગુ કરવા માટે માન્ય આધાર હતો.આ કાયદો ઉપરોક્ત પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ હેઠળ સમગ્ર વિસ્તારને ચાર ઝોનમાં વહેંચીને સિંચાઈ સુવિધાઓ પૂરી પાડવાના દષ્ટિકોણથી ઘડવામાં આવ્યો હતો, જેમાં હાલના ત્રણ ઝોનની સરખામણીએ દરેક ઝોનને બે વર્ષમાં એકવાર સિંચાઈ પૂરી પાડવામાં આવે છે.દસ વર્ષના સમયગાળામાં સંજોગોમાં આવેલા પરિવર્તનને ધ્યાનમાં રાખીને, આ કાયદો પાણીની સમાન વહેંચણી પૂરી પાડવા અને મોટા વિસ્તાર અને વધુ લોકોને લાભ પહોંચાડવા માટે કૃષિ સુધારા માટે રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો.

(૩૯૯-એફ; ૪૦૨-સી)

૨.૨.એ સંજોગોમાં પરિવર્તનને ધ્યાનમાં રાખીને અને સમય જતાં અથવા અન્યથા, મોટી સંખ્યામાં લોકોને લાભ પહોંચાડવાના દષ્ટિકોણથી કાયદો રજૂ કરવામાં કોઈ અવરોધ નહોતો.આવા કોઈપણ કાયદાને મનસ્વી અથવા કોઈ પણ સંજોગોમાં કાયદામાં ખરાબ ગણી શકાય નહીં.[૪૦૩-ડી]

નો ઉલ્લેખ કર્યો છે.

તમિલનાડુ રાજ્ય વિ. અરૂન સુગર લિમિટેડ, (૧૯૯૭) ૧ એસસીસી ૩૨૬ અને

પૃથ્વી કોટન મિલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ બ્રોચ બરો મ્યુનિસિપાલિટી અને અન્ય.

(૧૯૬૯) ૨ કલમ ૨૮૩,

=====

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:

સિવિલ અપીલ નંબર ૭૭૧૯/૧૯૯૪.

૧૫ના ચુકાદા અને હુકમમાંથી./૦૭/ ૧૯૯૪

મદ્રાસ હાઈકોર્ટની રિટ પિટિશન નંબર ૧૨૫૮૧/૧૯૯૩.

એ. કે. ગંગુલી, એસ. અરવિંદ અને વી. બાલચંદ્રન-અપીલકર્તાઓ માટે.

આર. મોહન, એમ. એ. કૃષ્ણમૂર્તિ, એમ. એ. ચિન્નાસ્વામી અને

આર. નેદુમારન-પ્રતિવાદીઓ માટે.

મિસ. અર્પુથમ, અરુણા એન્ડ કંપની (એન. પી.)-પ્રતિવાદી માટે.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયાધીશ કિરપાલ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ (પાણી પુરવઠાનું નિયમન) અધિનિયમ, ૧૯૮૩ની માન્યતા આ અપીલમાં વિવાદનો વિષય છે, જે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૩ હેઠળ મદ્રાસ હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા પ્રમાણપત્રને અનુસરીને ઊભી થાય છે.

સંક્ષિપ્તમાં જણાવેલી હકીકતો જે વર્તમાન અપીલના નિકાલ માટે સુસંગત છે તે એ છે કે અરજદાર સમાજના સભ્યો ખેડૂતો છે જેઓ પરમ્બિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ તરીકે ઓળખાતી જમીન પર કૃષિ કામગીરી કરી રહ્યા છે.

આ પ્રોજેક્ટ કોઈમ્બતુર જિલ્લાના કેટલાક તાલુકાઓમાં કૃષિ કામગીરી માટે પાણી પૂરું પાડવાના હેતુથી હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો. ૧૯૬૨માં તમિલનાડુ સરકારની નીતિ દ્વારા એવી જાહેરાત કરવામાં આવી હોવાનું કહેવાય છે કે આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ અચકુટદારોને વર્ષમાં એક વાર પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે. ૧૯૬૭માં એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ એક એકર જમીનને વર્ષમાં એક વાર સિંચાઈ

કરવામાં આવશે અને બાકીની એક લાખ એકર જમીનને સોલૈયાર અને નિરાર ડેમ પૂર્ણ થયા પછી સિંચાઈ કરવામાં આવશે.

૧૯૬૭માં તમિલનાડુ સરકારે એક સરકારી આદેશ બહાર પાડ્યો હતો જેમાં તેણે નિર્ણય લીધો હતો કે ૧,૧૫,૦૦૦ એકરના વધારાના વિસ્તારમાં સિંચાઈ માટે પાણી પૂરું પાડવામાં આવશે. આ નિર્ણયને અપીલકર્તાઓ દ્વારા મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં ૧૯૭૮ની રિટ પિટિશન નંબર ૫૭૫ અને ૧૩૦૯ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો નં. પક્ષકારો વચ્ચેના કરારના પરિણામે ૨૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૩ના રોજ, રિટ અરજીઓનો નિકાલ નીચેના આદેશ દ્વારા કરવામાં આવ્યો હતો:

"અરજદારો માટેના વિદ્વાન વકીલ અને વિદ્વાન વધારાના સરકારી વકીલ સંમત થાય છે કે પક્ષકારો પર નીચેનો આદેશ આપી શકાય છે અને લાદવામાં આવી શકે છે:

"અરજદારને પરમબિકુલમ અલિયાર પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવેલા ૨૫૦૦૦૦ એકરના મૂળ આયાકટને જી. ઓ. નંબર ૧૨૬ તારીખ ૨૯-૧-૧૯૭૬ દ્વારા કલ્પના કરાયેલ ૧,૧૫,૦૦૦ એકર દ્વારા લંબાવવામાં આવી રહ્યો છે અથવા કોઈપણ વધુ વિસ્તરણ માટે કોઈ વાંધો નથી:જો કે વિસ્તૃત આયકુટમાં નવા આયકૂટદારોને પાણી આપતા પહેલા, મૂળ આયકૂટદારોને પૂરતા પ્રમાણમાં પાણીનો પુરવઠો આપવાની ખાતરી આપવામાં આવે છે, જે અઢાર મહિનામાં એકવાર શક્ય તેટલી નિયમિત અથવા વ્યવહારુ ઉપલબ્ધતાને આધિન છે.

આ રિટ અરજીઓમાં તે મુજબ આદેશ આપવામાં આવશે.ખર્ચ અંગે કોઈ

ઓર્ડર આપવામાં આવશે નહીં " .

ઉપરોક્ત આદેશ પસાર થયાના લગભગ એક દાયકા પછી તમિલનાડુ રાજ્યએ વિવાદિત કાયદો ઘડ્યો હતો. પ્રસ્તાવનામાં, અન્ય બાબતોની સાથે, એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે ભારતના બંધારણની કલમ ૪૮ હેઠળ રાજ્યએ આધુનિક અને વૈજ્ઞાનિક આધાર પર અને તે સમયે કૃષિને સંગઠિત કરવાનો પ્રયાસ કરવો જરૂરી છે. સમગ્ર આયાક્ટ્સને ત્રણ ઝોનમાં વહેંચીને અને દર વર્ષે વારાફરતી ધોરણે ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણી પૂરું પાડીને આવર્તનના આધારે સિંચાઈ માટે પ્રોજેક્ટમાંથી ૦૨,૧૫૨ એકર જમીનને પાણી પુરવઠો મળી રહ્યો હતો. પ્રસ્તાવનામાં અન્ય દુષ્કાળગ્રસ્ત તાલુકાઓ પાસેથી મળેલી રજૂઆતનો ઉલ્લેખ કરીને પણ નોંધવામાં આવ્યું હતું, જેઓ આ પ્રોજેક્ટ હેઠળ તે તાલુકાઓમાં પાણીનો પુરવઠો વધારવા માંગતા હતા.આ વિવાદિત કાયદો સમગ્ર વિસ્તારને ચાર ઝોનમાં વહેંચીને ઉપરોક્ત પ્રોજેક્ટ હેઠળ સિંચાઈ સુવિધાઓ પૂરી પાડવાના દૃષ્ટિકોણથી ઘડવામાં આવ્યો હતો, જેમાં હાલના ત્રણ ઝોનની સરખામણીએ બે વર્ષમાં એક વાર દરેક ઝોનને સિંચાઈ પૂરી પાડવામાં આવી હતી.આ અધિનિયમની કલમ ૩, જે વર્તમાન કેસમાં સુસંગત છે, તે નીચે મુજબ વાંચે છે:

૩(૧).હાલમાં અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદામાં અથવા કોઈ અદાલત, ટ્રિબ્યુનલ અથવા અન્ય સત્તામંડળના કોઈ ચુકાદા, હુકમનામા અથવા આદેશમાં અથવા કોઈ રિવાજ, સમજૂતી અથવા ઉપયોગ અથવા સરકાર દ્વારા કરવામાં આવેલ

અથવા બહાર પાડવામાં આવેલ કોઈપણ નિયમ, સૂચના અથવા આદેશમાં જે કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોય તે છતાં, પરમ્બિકુલમ-અલિયાર પ્રોજેક્ટમાં આયકટનો સમાવેશ કરવા અથવા આવા આયકટ અથવા તેના ભાગોને પાણી પુરવઠો આપવા સંબંધિત અને તમિલનાડુ સરકારી રાજપત્રમાં આ અધિનિયમના પ્રકાશનની તારીખે અમલમાં હોવા છતાં, સરકાર મુખ્ય ઈજનેર (સિંચાઈ) અથવા આવા અન્ય અધિકારી અથવા સત્તામંડળની સલાહ લીધા પછી, સૂચના દ્વારા, તેઓ જરૂરી સમજે તે રીતે નિયમન કરી શકે છે. અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ ચાર ઝોનમાં સમાવિષ્ટ પરમ્બિકુલમ-અલિયાર પ્રોજેક્ટમાં કૃષિ હેતુઓ માટે કુલ ૩,૭૭,૧૫૨ એકર જમીન માટે આવર્તન ધોરણે પાણીનો પુરવઠો.

- (૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ જાહેરનામું બહાર પાડતા પહેલા સરકાર નીચેની બાબતોને ધ્યાનમાં લેશે:
- ((ક) સામાન્ય જનતાના હિતમાં;
 - ((ખ) મહત્તમ સંભવિત લાભ જે કૃષિ ઉત્પાદનમાં પરિણમી શકે છે અને વધુ જમીન સુધી પાણીનો પુરવઠો વિસ્તારી શકે છે;
 - (સી) પછાત અને દુષ્કાળગ્રસ્ત વિસ્તારોને આયાકટ્સમાં લાવીને સમૃદ્ધિ લાવવાનો લાભ;
 - (ડી) હાલની આયાકટ્સમાં પાણીની ઉપલબ્ધતા;
 - (ઈ) મોટા પ્રમાણમાં ઉપલબ્ધ પાણીનો મહત્તમ ઉપયોગ કરવો; અને
 - (ચ) નિયત કરવામાં આવે તેવી અન્ય બાબતો.

આ કાયદાની માન્યતાને મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો. હાઈકોર્ટ સમક્ષ એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૨૨ ડિસેમ્બર,

૧૯૮૩ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલી અગાઉની રિટ પિટિશનમાં પસાર કરવામાં આવેલા આદેશને રદ કરવાની અને તેને રદ કરવાની વિધાનસભા પાસે કોઈ સત્તા નથી.આ ઉપરાંત એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે પ્રતિવાદીને ૨૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૩ના રોજ જે વચન આપવામાં આવ્યું હતું તેના આધારે પાછા ફરવાથી રોકવામાં આવ્યો હતો.

ઉચ્ચ અદાલતે રિટ અરજીને ફગાવી દીધી હતી અને જણાવ્યું હતું કે સંજોગોમાં ફેરફાર એ કાયદો પસાર કરવાની બાંહેધરી આપે છે અને તે કેસમાં પ્રોમિસરી એસ્ટોપલનો સિદ્ધાંત લાગુ પડતો નથી.તે આગળ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું કે વધારાની જમીનને પાણી પૂરું પાડવાની માંગમાં વિધાનસભાની કાર્યવાહીને કોઈ પણ સંજોગોમાં મનસ્વી અથવા ગેરકાયદેસર ગણી શકાય નહીં.

વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એ. કે. ગંગુલીએ રજૂઆત કરી હતી કે તમિલનાડુ વિધાનસભાને વિવાદિત કાયદો પસાર કરવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી, જે તેમના મતે ૨૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૩ના ચુકાદાને શૂન્ય પર મૂકે છે.આ દલીલના સમર્થનમાં તેમણે મદન મોહન પાઠક અને અન્ય વિરુદ્ધ ભારત સંઘ અને અન્ય કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો.[૧૯૭૮] ૨ એસ. સી. સી. ૫૦ અને એસ. આર. ભાગવત અને ઓઆરએસ વિ.મૈસૂર રાજ્ય, [૧૯૮૫] ૬ SCC ૧૬.અમારા મતે આમાંથી કોઈ પણ નિર્ણય અપીલકર્તાને કોઈ મદદ કરી શકશે નહીં.

મદન મોહન પાઠકના કેસમાં પ્રશ્ન એ હતો કે શું કલકત્તા હાઈકોર્ટ દ્વારા જીવન વીમા નિગમને તેના ત્રીજા અને ચોથા વર્ગના કર્મચારીઓને રજમી જુલાઈ, ૧૯૭૪ના રોજ થયેલા સમાધાનના સંદર્ભમાં રોકડ બોનસ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપતો આદેશ, જે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની શરતો હેઠળ અંતિમ બની ગયો હતો, તેને સંસદ દ્વારા જીવન વીમા નિગમ (સમાધાનમાં ફેરફાર) અધિનિયમ લાગુ કરીને ખતેલ પહોંચાડી શકાય છે. કોર્ટ, ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કરીને, એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે ઉપરોક્ત કાયદો માત્ર સંભવિત રીતે જ કામ કરી શકે છે. મદન મોહન પાઠકના કેસમાં આ અદાલતે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે સિંગલ જજ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલના નિર્ણય સામે અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયાએ ઉપરોક્ત અપીલ પાછી ખેંચી લીધી હતી અને સિંગલ જજના ચુકાદાને અંતિમ બનાવવાની મંજૂરી આપી હતી. આને ધ્યાનમાં રાખીને કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે જો અપીલનો પીછો કરવામાં આવ્યો હોત તો સિંગલ જજના ચુકાદાને ઉલટાવી શકાયો હોત, પરંતુ તે રીતે અપનાવવાને બદલે વિવાદિત કાયદો ઘડવામાં આવ્યો હતો. મદન મોહન પાઠકના કેસમાં નિર્ણયને સમજાવતા આ અદાલતે તમિલનાડુ રાજ્ય વિરુદ્ધ અરૂન સુગર લિમિટેડ, [૧૯૯૭] ૧ એસ. સી. સી. ૩૨૬ પૃષ્ઠો <આઈ. ડી. ૧> પર અવલોકન કર્યું હતું કે મદન મોહન પાઠકના કેસમાં વાસ્તવિક સ્થિતિને કારણે આ અદાલત દ્વારા પૃથ્વી કોટન મિલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ. બ્રોચ બરો મ્યુનિસિપાલિટી અને અન્ય, [૧૯૬૯] ૨ એસ. સી. સી. ૨૮૩

લાગુ કરી શકાયા ન હતા.મદન મોહન પાઠકના કેસમાં આ નિર્ણય તાત્કાલિક કેસમાં સ્પષ્ટ રીતે લાગુ પડતો નથી.

તેવી જ રીતે એસ. આર. ભાગવતનો કેસ (ઉપરોક્ત) વર્તમાન કેસમાં અપીલકર્તાઓને કોઈ મદદ કરી શકતો નથી કારણ કે આ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે નવા કાયદાના કાયદા દ્વારા આદેશના આદેશને રદ કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, જેમાં વાસ્તવિક ફાળવણી પહેલાના સમયગાળા માટે પગારની બાકી રકમ માટે ડીમ્ડ બઢતીને વંચિત કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, જે પૂર્વલક્ષી અસર ધરાવતી હતી અને પગારની બાકી રકમનો અધિકાર છીનવી લેવાની માંગ કરી હતી, જે કોર્ટના નિર્ણયના પરિણામે અંતિમ બની ગયો હતો, જેને અપીલમાં પડકારવામાં આવ્યો ન હતો.વર્તમાન કેસમાં વિવાદિત અધિનિયમની કોઈ પૂર્વલક્ષી કામગીરી નહોતી.

૨૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૩ના ઉચ્ચ ન્યાયાલયના આદેશને જ્યારે કાળજીપૂર્વક વાંચવામાં આવે ત્યારે તેનો અર્થ એ ન થઈ શકે કે એક નિહિત અધિકાર બનાવવામાં આવ્યો હતો કે અપીલકર્તાને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણી મળશે.ઉપરોક્ત આદેશમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તાને પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવતા ૧,૧૫,૦૦૦ ના વધારાના વિસ્તાર અથવા કોઈપણ વધુ વિસ્તરણ માટે કોઈ વાંધો નહીં હોય, જો કે હાલના આયાક્ટ્સને ૧૮ મહિનામાં એકવાર પાણીનો

પુરવઠો આપવાની ખાતરી આપવામાં આવી હોય.પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવા માટે વિસ્તાર ન વધારવા માટે રાજ્યને કોઈ આદેશ જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો.જો કોઈ વધારો થયો હોય જેના પરિણામે પાણીનો પુરવઠો ૧૮ મહિનામાં એક વાર નહીં પરંતુ વધુ અંતરાલ પર આપવામાં આવ્યો હોય તો અપીલકર્તાને તેને પડકારવાનો અધિકાર હશે.હકીકતમાં, વર્તમાન પરિસ્થિતિ અને જે સાથે આ અદાલત મદન મોહન પાઠકના કેસ (ઉપરોક્ત) અને એસ. આર. ભાગવતના કેસ (ઉપરોક્ત) માં કામ કરી રહી હતી તેની વચ્ચે કોઈ સમાનતા નથી.

આપણે આ બાબતને અલગ દ્રષ્ટિકોણથી જોઈ શકીએ છીએ.૧૯૮૩ માં અસ્તિત્વમાં રહેલા તથ્યો પર ૨૨ ડિસેમ્બર, ૧૯૮૩ ના રોજ આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેના પરિણામે ૩,૬૫,૦૦૦ એકરનો વિસ્તાર પ્રોજેક્ટ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યો હતો.દસ વર્ષના સમયગાળામાં સંજોગોમાં આવેલા પરિવર્તનને ધ્યાનમાં રાખીને અને કૃષિ સુધારાની બાબત તરીકે, પાણીની વધુ ન્યાયી વહેંચણી માટે એક નવી પ્રક્રિયા ઘડવામાં આવી હતી.આ સંબંધમાં, ઉચ્ચ ન્યાયાલય સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીના આધારે તેણે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

"૩૬.....પ્રતિવાદીઓ દ્વારા અમારી સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી એ સાબિત કરવા માટે પૂરતી છે કે ચાર ઝોનની પેટર્ન જે સિંચાઈના હેતુ માટે અધિનિયમ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી રહી છે તે ચોક્કસપણે મોટી સંખ્યામાં ખેડૂતો માટે ફાયદાકારક છે.રેકૉર્ડ દર્શાવે છે કે દુષ્કાળગ્રસ્ત વિસ્તારોમાં સૂકી જમીનનો વધુ

વિસ્તાર ખેતી હેઠળ લાવવામાં આવશે.નવી પદ્ધતિથી સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન તમામ નહેરોમાં સતત પ્રવાહ રહેશે, જેના પરિણામે ભૂગર્ભ જળની ક્ષમતામાં વધારો થશે.આયક્રુટ વિસ્તારો અને આસપાસના વિસ્તારોના તમામ કૂવાઓને ભૂગર્ભ જળ પુનર્ભરણનો પરોક્ષ લાભ મળશે, જેનાથી લોકોને બિન-સિંચાઈ સમયગાળા દરમિયાન કૂવાના પાણીનો ઉપયોગ ઘરેલું તેમજ સિંચાઈ હેતુઓ માટે કરવામાં મદદ મળશે.હાલની સ્થિતિ એવી છે કે નહેરોમાં પાણીનો પ્રવાહ સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન તેની સંપૂર્ણ લંબાઈ સુધી રહે છે

૩૭. અમે જોઈએ છીએ કે સિંચાઈના ચાર ઝોન પેટર્ન હેઠળ જૂના આયક્રુટમાં ૨,૦૩,૨૯૯ એકરની સંપૂર્ણ હદ નીચેની રીતે તમામ ચાર ઝોનમાં વહેંચવામાં આવી છે:

વિસ્તાર	જૂનું અચાકટ	નવું વિસ્તરણ
ઝોન I	૭૦,૩૦૮	૨૮,૨૫૦
ઝોન II	૪૩,૮૫૧	૫૪,૫૬૭
ઝોન III	૫૪,૫૩૭	૩૯,૪૮૭
ઝોન IV	૩૪,૬૦૩	૫૧,૫૪૯

સરકાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી યોજનાઓ પર એક નજર નાખવાથી જાણવા મળશે કે આ વિસ્તારને ચાર ઝોનમાં એવી રીતે વહેંચવામાં આવ્યો છે કે દર વખતે પાણી માથાથી પૂંછડીના છેડા સુધી વહે છે.તે નિઃશંકપણે વાતાવરણમાં ભેજનું ઊંચું પ્રમાણ જાળવી રાખવામાં પરિણમશે.ટૂંકમાં કહીએ તો, મૂળ આયક્રુટદારોને ચોક્કસ માત્રામાં પાણી મેળવવાનો નિહિત અધિકાર છે તે આધાર પર ૨,૦૩,૦૦૦ એકરની સરખામણીમાં ૩,૭૭,૦૦૦ એકરની સિંચાઈ માટે કોઈ અપવાદ લઈ શકે નહીં.જો તેમને આવો અધિકાર હોય તો પણ, તેને યોગ્ય કાયદા દ્વારા વાજબી હદ સુધી પ્રતિબંધિત કરી શકાય છે.જોકે, તે તદ્દન સ્પષ્ટ છે કે આ કાયદો માત્ર ન્યાયી રીતે પાણીના વિતરણનું

નિયમન કરી રહ્યો છે.તે વધુ જમીનને ખેતી હેઠળ લાવવા અને કૃષિ ઉત્પાદનમાં વધારો કરવા માટે કૃષિ સુધારણાનું એક પગલું છે. અહીં ઉપર જે જણાવવામાં આવ્યું છે તેનાથી તે તદ્દન સ્પષ્ટ છે કે વિવાદિત કાયદાના અમલ માટે એક માન્ય આધાર હતો. અમે સંજોગોમાં પરિવર્તનને ધ્યાનમાં રાખીને અને સમય જતાં અથવા અન્યથા, મોટી સંખ્યામાં લોકોને લાભ પ્રદાન કરવાના દૃષ્ટિકોણથી કાયદો રજૂ કરવામાં વિધાનસભામાં કોઈ અવરોધ જોતા નથી.આવા કોઈપણ કાયદાને મનસ્વી અથવા કોઈ પણ સંજોગોમાં કાયદામાં ખરાબ ગણી શકાય નહીં.સમાપન કરતા પહેલા આપણે અવલોકન કરવા માંગીએ છીએ કે ઉચ્ચ અદાલતે એ હકીકતની પણ નોંધ લીધી છે કે અપીલકર્તાઓએ કોઈ પૂર્વ-અસ્તિત્વ ધરાવતો અધિકાર સ્થાપિત કર્યો નથી અને કોઈ પણ સંજોગોમાં, જો તે અધિકાર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હોત તો પણ રાજ્ય વિધાનસભા ચોક્કસપણે તેમાં ફેરફાર કરી શકી હોત જેથી મોટા વિસ્તાર અને વધુ લોકોને લાભ મળે.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમને આ અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા મળતી નથી.એ જ નકારી કાઢવામાં આવે છે.જોકે, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ આપવામાં આવશે નહીં.

અરજી ફગાવી દેવામાં આવી છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may

not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.